

[Jes Lunde]

når huspriserne er faldet så meget, betyder det altså, at mange mennesker kommer fra huset med et smerteligt tab, måske et par hundrede tusinde kroner i tab, som det kan tage den enkelte familie flere årtier at genvinde ved almindeligt arbejde.

Det er klart uhensigtsmæssigt, at vi behandler vores samfundsborgere på den måde. Problemet rammer jo især yngre og nyetablerede familier. De, der for SF at se har allermost behov for at have en stabil økonomi og for at kende deres økonomiske fremtid, mens børnene vokser op, det er dem, der snarest kommer i klemme i kraft af den politik, som er blevet ført.

Derfor tror vi også, der er behov for et skifte i vores politiske prioritering. I mange år har bekæmpelsen af inflationen haft førsteretten i den økonomiske politik, der er ført herinde, mens bekæmpelsen af arbejdsløsheden er blevet prioriteret lavere. Og virkningerne er jo ikke udeblevet. Vi har Danmarksrekord i arbejdsløshed og også i lav inflation, og begge dele har paradoksalt nok bidraget til at klemme livet ud af mange boligejere.

Tiden er derfor også inde til at prioritere modsat. Det vigtigste for at få boligmarkedet ud af krisen er, at samfundet kommer det, at arbejdsløsheden bliver bragt ned, så mennesker igen tør have tillid til en tryk fremtid, hvor der er råd til at bo i eget hus, ikke bare i nogle få år, men i så lang tid, at man kan beholde huset i det lange løb.

Dertil kommer, at det er vigtigt at få fjernet den usikkerhed, regeringen har skabt ved at forhale gennemførelsen af skattereformen. For SF at se er det gift for boligmarkedet, at rygter om ændring i rentefradraget skal have lov til at ligge og skvulpe i den politiske debat i ¼ år, før der sker noget som helst. Vi har jo haft den ene debat efter den anden her i salen, hvor oppositionen har forsøgt at få regeringen til at fortælle noget, og standardsvaret har været det samme som det, skatteministeren gav for lidt siden: Vi vil ikke sige noget som helst. Det har skatteministeren sagt, ja, vel 30-40 gange siden regeringens tiltræden. Vi vil ikke sige noget som helst. Det kan være godt nok, når man er en flertalsregering, og så kan man også bare fortsætte sådan. Men det er ikke godt nok for boligejere, som står og skal disponere; de vil faktisk gerne snart vide, hvor de er henne.

For SF er det klart, at boligejerne for langt de flestes vedkommende ikke kan tåle en stramning i beskatningsreglerne i de kommende år.

Derfor mener vi, at hvis vi skal gøre noget ved rentefradragets værdi, skal vi sørge for, at det bliver fastholdt for eksisterende fastforrentede lån, og derfor har vi fremlagt en model, hvor man indfører et loft over rentefradraget på 100.000 kr. pr. person, et loft, som man så kunne aftrappe over f.eks. 20 år, så alle får en fair chance for at afvikle gælden. Det giver rimelige vilkår til husejere og skaber sikkerhed for alle med huse op til en endda ganske pæn størrelse. Der er jo også et vist socialt element i det ved at lægge loft over, hvor stort et rentefradrag vi synes kommer selvangivelsen ved, hvor stort et rentefradrag der gør, at man skal have rabat på sin skat.

Hvis vi gør sådan noget, mener vi til gengæld også, det er vigtigere at tænke langsigtet i den modsatte retning. Når vi nu er bekymrede over prisfaldet for husejerne – og med rette – bør vi også tænke på, at man kunne forestille sig en ny situation, hvor huspriserne igen begynder at stige. Og hvis de begynder at stige meget betydeligt igen, bør vi for SF at se gennemføre en værdistigningsafgift på realiserede kapitalgevinster.

Dér er jeg sådan set meget tiltalt af den tankegang, som hr. Peter Brixtofte var inde på: at det kan være et problem at beskatte folk for hårdt af indkomster, de ikke har. Men hvis vi kunne nøjes med at opkræve en værdistigningsafgift, når værdistigningen bliver realiseret, var der måske alligevel noget i det. Man kunne forestille sig en model, hvor vi beregner en værdistigningsafgift, hvis man sælger sit hus og der er en gevinst på det, og vi så indfryser den som en offentlig prioritet, som man har lov til at flytte fra ejendom til ejendom, og hvor staten først tager sit, den dag man træder ud af boligmarkedet. Det ville for mig at se bevirke, at vi får inddæmmet den inflationære funktion, der kan være af samfundsskabte værdistigninger, som der ikke er nogen produktion bag. Den får vi inddæmmet på den måde, at vi venter med at tage pengene, til folk forlader boligmarkedet.

På den måde kan man sige, at de, der kommer til at betale, er arvingerne. De får ikke den store arv, de måske havde set frem til, for sam-